Natuurtoets

Finlandweg Westdorpe

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. een plan-MER

projectnummer 476195.100
definitief revisie 00
12 mei 2022

Understanding today.
Improving tomorrow.

Natuurtoets

Finlandweg Westdorpe

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. een plan-MER

projectnummer 476195.100

definitief revisie 00
12 mei 2022

Auteurs
R.T. Vermoolen

Opdrachtgever
Bnext Terneuzen B.V.
Finlandweg 28
4554 LW Westdorpe

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	gecontroleerd	vrijgave
	definitief	xx	

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	2
1.3	Doel en onderzoeksvragen	2
1.4	Leeswijzer	3
2	**Wettelijk kader Wet natuurbescherming**	**4**
2.1	Algemeen	4
2.2	Soortbescherming	4
2.3	Gebiedsbescherming	5
2.3.1	Natura 2000	5
2.3.2	Provinciaal beleid	6
3	**Methodiek**	**7**
3.1	Algemeen	7
3.2	Bureauonderzoek	7
3.3	Terreinbezoek	8
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
4	**Resultaten**	**9**
4.1	Gebiedsbeschrijving	9
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	11
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	12
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	16
4.2.4	Ecologische waarden en potenties van het plangebied	16
4.3	Beschermde gebieden	17
4.3.1	Natura 2000-gebieden	17
4.3.2	Provinciaal beleid	18
5	**Toetsing**	**19**
5.1	Effectbepaling plan	19
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	19
5.2.1	Algemene broedvogels	19
5.2.2	Zoogdieren	20
5.2.3	Amfibieën	21
5.2.4	Planten	21
5.2.5	Conclusie beschermde soorten	21
5.3	Effecten op beschermde gebieden	22
5.3.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	22
5.3.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	23
6	**Bronnen**	**24**

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Conclusies en advies

Bnext B.V. is voornemens om langs de Finlandweg te Westdorpe haar afval- en recyclingwerkzaamheden uit te breiden.

Het plan kan worden uitgevoerd indien de werkzaamheden niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soort(groep)en aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- *Algemene broedvogels (mogelijk nestplaatsen in plangebied en directe omgeving);*
- *Vleermuizen (mogelijk (essentiële vliegroute in directe omgeving plangebied);*
- *Grondgebonden zoogdieren (mogelijk verblijfplaatsen haas, konijn, marterachtigen en veldspitsmuis in plangebied);*
- *Amfibieën (mogelijk verblijfplaatsen rugstreeppad in plangebied);*
- *Planten (mogelijk groeiplaatsen bokkenorchis, dreps en kleine wolfsmelk in plangebied).*

In Tabel 0.1 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soort(groep)en heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 0.1. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Is het plan uitvoerbaar?
Algemene broedvogels	Mogelijk nesten in plangebied en directe omgeving	*Nee, mits maatregelen worden genomen om verstoren van broedgevallen te voorkomen*	*Nee*	*Ja*
Vleermuizen	Mogelijk (essentiële) vliegroute aanwezig over kanaal noordzijde plangebied	*Nee, mits maatregelen worden genomen om verstoring te voorkomen*	*Nee*	*Ja, door geen nachtelijke verlichting te gebruiken die uitstraalt over kanaal tijdens actieve seizoen vleermuizen (15 april-15 oktober)*
Konijn en haas	Waarschijnlijk (konijn) en mogelijk (haas) verblijfplaatsen in plangebied	*Mogelijk, nader onderzoek naar aanwezigheid is noodzakelijk*	*Mogelijk*	*De verwachting is dat de ontheffing verleend wordt met aanvullende maatregelen*

Marterachtigen en veldspitsmuis	Mogelijk verblijfplaatsen in plangebied	*Mogelijk, nader onderzoek naar aanwezigheid is noodzakelijk*	*Mogelijk*	*De verwachting is dat de ontheffing verleend wordt met aanvullende maatregelen*
Amfibieën (rugstreeppad)	Mogelijk verblijfplaatsen in plangebied	*Mogelijk, nader onderzoek naar aanwezigheid is noodzakelijk*	*Mogelijk*	*De verwachting is dat de ontheffing verleend wordt met aanvullende maatregelen*
Planten (bokkenorchis, dreps en kleine wolfsmelk)	Mogelijk groeiplaatsen in plangebied	*Mogelijk, nader onderzoek naar aanwezigheid is noodzakelijk*	*Mogelijk*	*De verwachting is dat de ontheffing verleend wordt met aanvullende maatregelen*

Conclusies: Rode lijst soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming vrijgestelde soorten en rode lijst soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- *Rode Lijst vogels (mogelijk nestplaatsen en/of foerageergebied in plangebied en directe omgeving).*

Aangezien de soorten zijn vrijgesteld of op de Rode Lijst staan, vind geen overtreding van verbodsbepalingen plaats, met uitzondering van broedende vogelsoorten van de Rode Lijst die tijdens het broeden beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming. De soorten staan de uitvoering van het plan hierom niet in de weg.

Conclusies: Ecologische potentie

In potentie zou het gehele plangebied kunnen fungeren als ruigteterrein waar populaties van in Tabel 0.1 genoemde soort(groep)en als ook de soorten van de Rode Lijst in Tabel 4.1 leefgebied kunnen vinden. Tevens zou met het graven van ondiepe poelen de lokale populatie rugstreeppadden goed ondersteund kunnen worden.

Conclusies: Beschermde gebieden

Binnen het invloedsgebied van het plangebied komen Natura 2000-gebieden voor. Deze Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van alle storingsfactoren, zoals verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermesting als gevolg van stikstofdepositie. Als gevolg van het plan is enkel een toename van stikstofdepositie te verwachten tijdens de aanlegfase. Sinds 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurherstel in werking getreden, waarbij alle aanlegactiviteiten voor wat betreft stikstofdepositie zijn vrijgesteld van de Wnb-vergunningplicht.

De activiteiten tijdens de beoogde gebruiksfase zijn echter niet vrijgesteld. Het gebruik van het gebied zal door de ontwikkeling van het plan veranderen. Dit leidt mogelijk tot een toename van stikstofdepositie in de nabijgelegen Natura-2000 gebieden. De mate waarin deze stikstofdepositie een probleem vormt voor Natura 2000 is afhankelijk van de hoogte van de depositiebijdrage, in combinatie met de stikstofgevoeligheid van de betreffende gebieden en de mate waarin sprake is van een overbelaste situatie rondom stikstof. De enige manier om inzicht te krijgen in de aard en omvang van het effect van de stikstofdepositie, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Afhankelijk van de uitkomsten van de stikstofberekening staat Natura 2000 mogelijk de uitvoering van het plan in de weg.

In het plangebied is NNZ planologisch begrenst. Er zijn echter geen wezenlijke kenmerken en waarden aanwezig van het natuurbeheertype 'Kruiden- en faunarijk grasland' dat onder de NNZ aangegeven staat binnen het plangebied.
Met het plan vindt er geen ruimtebeslag plaats van bestaande NNZ. Met het plan is er echter ook geen realisatie van NNZ binnen het plangebied beoogd. Overleg met de provincie Zeeland is nodig hoe om te gaan met NNZ binnen het plangebied. Indien NNZ beoogd is binnen het plangebied, dan kan niet met zekerheid gesteld worden dat het natuurbeleid van het NNN de uitvoering van het plan niet belemmert.

In Tabel 0.2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van beschermde gebieden heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 0.2. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja	Ja
Effecten?	Mogelijk toename stikstofdepositie tijdens gebruikfase plangebied	Nee, echter geen mogelijke ontwikkeling NNZ binnen plangebied beoogd
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Ja, AERIUS berekening	Ja, in overleg treden met Provincie Zeeland
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Nader te bepalen	Nader te bepalen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bnext B.V. is voornemens om langs de Finlandweg te Westdorpe haar afval- en recyclingwerkzaamheden uit te breiden. Hiervoor wordt een plan-MER opgesteld.

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingreep effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

In Figuur 1.1 en Figuur 1.2 is de ligging van het plangebied weergegeven.

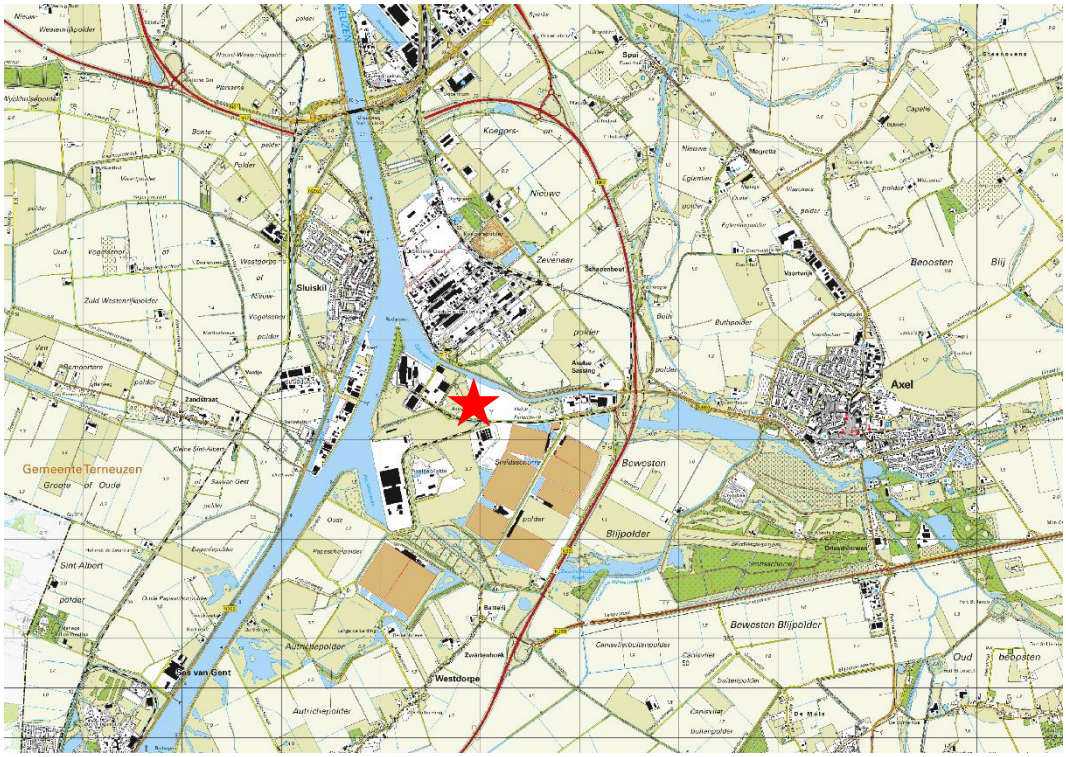

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rode ster). Bron ondergrond: PDOK.

Figuur 1.2. Ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron ondergrond: Pdok.

1.2 Planvoornemen

Bnext B.V. is voornemens om langs de Finlandweg te Westdorpe haar afval- en recyclingwerkzaamheden uit te breiden. De precieze inrichting hiervan is nog niet bekend. Er zijn twee alternatieven bekend: het eerste alternatief bestaat uit de situatie met gelijkblijvende activiteiten van de inrichting, maar met de beoogde uitbreiding van het terrein. Met het tweede alternatief wordt de breker die nu op het oostelijk deel van het terrein staat naar het westelijk deel van het terrein verplaatst.

De planning is op moment van schrijven van onderhavige Natuurtoets niet bekend.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

Beschermde soorten:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) en rode lijst soorten komen voor in het beïnvloedingszone van het plangebied?
- Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden?
- Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit?
- Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?

De vraag of een ontheffing soortenbescherming op grond van de Wnb moet worden verleend of vereist is, en zo ja, of deze ontheffing kan worden verleend, komt bij bestemmingsplanprocedures

aan de orde in het kader van de zogenaamde uitvoerbaarheidstoets. Het plan kan alleen vastgesteld worden als in redelijkheid kan worden ingezien dat de Wnb niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat.

Beschermde gebieden

- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor?
- Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop?
- Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

Hiernaast worden de ecologische waarden en potenties van het plangebied in beeld gebracht.

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan de natuurwetgeving en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming (paragraaf 2.2) en de gebiedsbescherming (paragraaf 2.3) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden omdat deze niet aan de orde is aangezien er geen bomen worden gekapt in voorliggend plangebied.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Per paragraaf worden tevens de beleidsregels van de provincie aangeduid die specifiek voor deze provincie (en derhalve voor voorliggend voornemen) van toepassing kunnen zijn.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten categorie 1 t/m 5 aanwezig zijn in het plangebied.

Soorten van de Vogelrichtlijn
Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn
Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te

vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.
Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.5 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Andere soorten
Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in artikel 3.10, bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B(1 en 2) en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.10 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie. Het voorgaande geldt echter niet indien de soorten zijn vrijgesteld door het bevoegd gezag.

Bij voorliggende toetsing is de provincie Zeeland bevoegd gezag. In de provincie Zeeland zijn in tegenstelling tot de landelijke vrijgestelde soorten van artikel 3.10 onderdeel A (zie Regeling Natuurbescherming, Bijlage 13), de hermelijn en wezel niet vrijgesteld. Voor deze soorten dient bij een overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 gewerkt te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode of dient een ontheffing aangevraagd te worden. In de provincie geldt voor de overige landelijk vrijgestelde soorten, ook een vrijstelling. Voor deze soorten geldt onder de Wnb enkel de zorgplicht. In het tekstkader in Bijlage 1 staat het wetsartikel voor de zorgplicht uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Provinciaal beleid

Natuurnetwerk Zeeland
Het Natuurnetwerk Nederland (in de provincie Zeeland het Natuurnetwerk Zeeland genoemd) is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Het NNN in de provincie Zeeland wordt gevormd door Bestaande natuur, Agrarisch gebied van ecologische betekenis en nieuwe natuur. In de Verordening Ruimte van de provincie Zeeland (2018) zijn in Artikel 2.12 (Bestaande Natuur), Artikel 2.13 (Agrarisch gebied van ecologische betekenis) en Artikel 2.14 (Nieuwe natuur / Natuurontwikkelingsgebieden) regels opgenomen om het NNZ te beschermen. Nieuwe ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden aantasten zijn bij deze gebieden niet zonder meer toegestaan.
Voor de natuurgebieden (Bestaande natuur en Agrarisch gebied van ecologische betekenis) geldt het ‘nee, tenzij’-principe . Het ‘nee, tenzij’-principe (Artikel 2.12 en 2.13 Verordening Ruimte, 2018) betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Het compensatiebeleid van provincie Zeeland voor de gebieden die aangewezen zijn als NNZ (zijnde Bestaande natuur en Agrarisch gebied van ecologische betekenis) is vastgelegd in Bijlage 4 van de Verordening Ruimte, 2018.
Het regime ter bescherming van het NNZ kent in de provincie Zeeland externe werking. Dit houdt in dat rond de natuurgebieden van het 'Natuurnetwerk Zeeland' (niet zijnde binnendijken) een zone van 100 meter geldt waarbij nieuwe ontwikkelingen worden beoordeeld of er gevolgen zijn voor de natuur (Artikel 2.16 Verordening Ruimte, 2018).

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek (paragraaf 3.2) en gedurende het terreinbezoek (paragraaf 3.3) van voorliggende Natuurtoets. In paragraaf 3.4 wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedsfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het planeffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing, uitgezonderd de soorten die voor specifiek de provincie Zeeland niet (meer) zijn vrijgesteld zoals haas en konijn. De vrijgestelde soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende plan. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2017-2022 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Daarnaast is gebruik gemaakt van informatie in een eerder uitgevoerde Natuurtoets (Langstraat, 2013) en nader ecologisch onderzoek (Van der Linden *et al.*, 2013) voor het huidige terrein van Bnext B.V. direct ten oosten van het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van LNV of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 7 april 2022 is vanaf circa 13:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecoloog van Antea Group bij zwaar bewolkt weer met een temperatuur van circa 11 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet verkend.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In paragraaf 4.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 4.2 in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in paragraaf 4.3 de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt op het industriegebied Axelse Vlakte in het buitengebied tussen Sluiskil en Westdorpe in (gemeente Terneuzen, Provincie Zeeland). Het plangebied ligt langs de noordzijde van de Finlandweg. Het plangebied bestaat deels uit voormalig crossterrein en deels uit een agrarisch perceel (akker). Binnen het plangebied zijn enkele watergangen aanwezig. Aan de noordzijde bevindt zich een kanaal met een aanmeerkade in de noordrand van het plangebied. Ten oosten van het plangebied ligt het huidige afval- en recyclingterrein van Bnext B.V. Aan de westzijde grenst het plangebied aan agrarische percelen en braakliggend terrein. In een aanliggend agrarisch perceel (grasland) bevindt zich een poel vlakbij het plangebied.

In Figuur 4.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 4.1a. Impressie van het plangebied.

Figuur 4.1b. Impressie van het plangebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Daarnaast zijn de enkele rode lijst soorten en vrijgestelde 'andere soorten' (Wnb, onderdeel a en b) in of nabij het plangebied waargenomen (binnen een straal van 200 meter). De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2017-2022).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B	Rode Lijst
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X			X
	Buizerd	X			
	Gierzwaluw	X			
	Grote gele kwikstaart	X			
	Havik	X			
	Huismus	X			
	Kerkuil	X			
	Ooievaar	X			
	Ransuil	X			X
	Roek	X			
	Slechtvalk	X			
	Sperwer	X			
	Steenuil	X			X
	Wespendief	X			
Overige vogels	Graspieper				X
	Kneu				X
	Patrijs				X
	Torenvalk				X
	Tureluur				X
	Veldleeuwerik				X
	Watersnip				X
	Wulp				X
Zoogdieren	Bever		X		
	Eekhoorn			X	
	Haas			X	X
	Konijn			X	X
	Steenmarter			X	
	Veldspitsmuis			X	X
	Gewone dwergvleermuis		X		
Amfibieën	Rugstreeppad		X		X
Reptielen	Geen waarnemingen				
Insecten - Dagvlinders	Grote vos			X	X
	Grote weerschijnvlinder			X	

Insecten - Libellen	Geen waarnemingen				
Vissen	Geen waarnemingen				
Planten	Bokkenorchis			X	X
	Dreps			X	X
	Kleine wolfsmelk			X	X
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen				

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een (essentiële) functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.
Aangezien het plangebied in een verstoorde omgeving ligt en het verspreidingsgebied van een aantal soorten niet tot aan het industrieterrein loopt, zijn niet alle biotoop-kritische (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen: reptielen, libellen, vissen en overige soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren, mieren en slakken). Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het plangebied. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.
De overige soortgroepen worden hierna beschreven: **vogels, zoogdieren, amfibieën, dagvlinders** en **planten**.

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)
Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Nesten van gebouwbroedende soorten (zoals gierzwaluw, huismus, kerkuil en slechtvalk) komen niet voor in het plangebied en directe omgeving, omdat gebouwen ontbreken. Nesten van grote gele kwikstaart komen eveneens niet voor. Deze soort broedt in beschutte oevers langs beken en rivieren (Sovon, z.d.). Nesten van boombewonende soorten (zoals buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespendief) komen eveneens niet voor in het plangebied en directe omgeving. Binnen het plangebied ontbreken bomen en tijdens het terreinbezoek zijn geen (grotere) takkennesten, die kunnen dienen als nest voor boombewonende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, aangetroffen in het nabije deel van het braakliggende terrein ten westen van het plangebied.

Het plangebied kan onderdeel uitmaken van het leefgebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die in de wijde(re) omgeving broeden, zoals buizerd en kerkuil. Voor deze en overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten maakt het plangebied gezien de beperkte aanwezigheid van voedselbronnen en/of door de te grote afstand van nestlocaties in de wijde omgeving geen essentieel onderdeel uit van het leefgebied. Negatieve effecten op vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn op voorhand uitgesloten.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)
Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten of aangetroffen (zoals torenvalk in de directe omgeving tijdens het terreinbezoek) die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. Negatieve effecten op vogelsoorten met mogelijk jaarrond beschermde nesten zijn op voorhand uitgesloten.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1)
Het plangebied en directe omgeving biedt een geschikt broedbiotoop voor enkele algemeen voorkomende soorten. Tijdens het terreinbezoek werd een fazant waargenomen in het westelijke deel van het plangebied. Deze kan tot broeden komen in de randvegetatie binnen het plangebied. Tevens is het broeden van bijv. wilde eend, scholekster en winterkoning in het plangebied niet uitgesloten.
Daarnaast zijn in het plangebied en directe omgeving enkele vogelsoorten waargenomen die vermeld staan op de rode lijst (graspieper, kneu, patrijs, torenvalk, tureluur, veldleeuwerik, watersnip en wulp). Van deze rode lijst soorten kan een deel het plangebied gebruiken als zowel nestlocatie als foerageergebied (graspieper, kneu, patrijs en veldleeuwerik) terwijl de torenvalk, en wellicht de tureluur en de wulp, het plangebied enkel gebruikt als foerageergebied.
Gevolgen van het plan op algemene broedvogels en vogels van de Rode Lijst worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Zoogdieren

Vleermuizen
Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal soorten vleermuizen waargenomen in de omgeving van het plangebied. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het voorliggende plangebied is geen bebouwing aanwezig, de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen is hiermee uitgesloten. Binnen het plangebied zijn tevens geen bomen aanwezig, de aanwezigheid van boombewonende vleermuizen is hiermee uitgesloten. Gezien de beperkt aanwezige (opgaande) beplanting zal het plangebied naar verwachting geen onderdeel uitmaken van belangrijk foerageergebied voor vleermuizen. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat het kanaal langs de noordzijde van het plangebied onderdeel uitmaakt van een vliegroute voor vleermuizen.
Gevolgen van het plan op vliegroutes van vleermuizen worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige zoogdieren
Zoals blijkt uit de bureaustudie zijn de bever, de eekhoorn, de haas, het konijn, de steenmarter en de veldspitsmuis waargenomen in de omgeving van het plangebied.

<u>Bever</u>
Bevers zijn oeverbewonende knaagdieren die voorkomen in moerassen, langs beken, rivieren, meren en kanalen. Ze voeden zich met houtige gewassen alsook kruidachtige planten. De aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op de oever is een vereiste. Binnen het plangebied ligt een hoge aanmeerkade langs het kanaal. Hiermee is de oever ongeschikt voor bever. Tevens zijn geen wissels aanwezig op de oever naast de kade in de directe omgeving van het plangebied. Hierdoor wordt de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor bever binnen het plangebied uitgesloten.

<u>Eekhoorn</u>
Eekhoorns komen voor in verschillende types bos, maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied.

De voorkeur gaat uit naar ouder bos met naaldbomen ouder dan 20 jaar of loofbomen ouder dan 40-80 jaar omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is (Zoogdiervereniging, z.d.).
Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig. De aanwezigheid van eekhoorn is hierdoor uitgesloten.

Haas en konijn
Hazen komen voor in agrarische percelen als akkers en weilanden. Konijnen komen voor in (niet te vochtige) halfopen landschappen waarin ze holen kunnen graven. Binnen het plangebied is voor beide soorten geschikt leefgebied. Tijdens het terreinbezoek zijn veel graafsporen en diverse (recent gegraven) holen van konijnen waargenomen in de zuid- en westrand van het plangebied. De meeste holen bevinden zich in de grondwal in de zuidrand van het plangebied.
Gevolgen van het plan op haas en konijn worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Steenmarter
De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. De soort is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (Zoogdiervereniging, z.d.).
Binnen het plangebied zijn potentieel geschikte verblijfplaatsen voor de steenmarter aanwezig, met name in de grondwal in de zuidrand van het plangebied. Tevens kan het plangebied onderdeel uitmaken van het foerageergebied.
Gevolgen van het plan op steenmarter worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Kleine marterachtigen
De bunzing, hermelijn en wezel zijn niet uit de bureaustudie naar voren gekomen. Echter, gezien het plangebied mogelijk wel geschikt leefgebied vormt, de bureaustudie niet (altijd) uitputtend is en er meer dan vijf jaar geleden waarnemingen van wezel zijn gedaan (NDFF 2012?) in de omgeving van het plangebied, worden ze hier wel behandeld.
De bunzing komt voor in kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie. De zuid- en westrand van het plangebied vormt goed geschikt leefgebied voor deze soort en verblijfplaatsen zijn niet op voorhand uit te sluiten in met name de vele aanwezige konijnenholen.
De hermelijn en de wezel kunnen eveneens in het plangebied voor komen. Er is voldoende dekking in de vorm van vegetatie (met name braamstruweel op grondwal in zuidrand) en er zijn diverse holen van konijnen en muizen aanwezig die als verblijfplaats kunnen dienen.
Gevolgen van het plan op kleine marterachtigen worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Veldspitsmuis
De veldspitsmuis komt voor in kleinschalig agrarisch cultuurlandschap in overgangvegetaties, lintvormige landschapselementen en aanliggende (braakliggende) kruidenvegetaties.
De zuid- en westrand van het plangebied (incluis braakliggende agrarische perceel) vormen geschikt leefgebied. Tijdens het terreinbezoek zijn ook diverse muizenholen gevonden.
Gevolgen van het plan op veldspitsmuis worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige beschermde soorten zoogdieren worden door afwezigheid van gekende populaties in de wijde omgeving en/of ongeschiktheid van het aanwezige biotoop uitgesloten voor te komen binnen het plangebied en directe omgeving. Negatieve effecten op overige soorten zoogdieren zijn op voorhand uitgesloten.

Amfibieën
Zoals blijkt uit de bureaustudie is rugstreeppad waargenomen in de omgeving van het plangebied. De rugstreeppad komt voor in dynamische gebieden zoals braakliggende bouwterreinen, afgravingen (klei, zand, groeven), duinen en uiterwaarden, maar ook in stabiele gebieden als vennen in heideterreinen en sloten in akker- en graslandgebieden (Bij12, 2017).

Voorwaarden zijn vergraafbare bodems en snel opwarmend ondiep (tijdelijk) water, bij voorkeur vegetatieloos.

Tijdens het terreinbezoek bevonden zich meerdere regenplassen in het zuidwestelijk deel van het plangebied. Vlak voor het terreinbezoek had het flink geregend. Verwacht wordt dat de aanwezige plassen binnen te korte tijd opdrogen om te kunnen dienen als voortplantingswater voor rugstreeppad. Zowel in de ringsloot in de zuidrand van het plangebied alsmede in de dwarssloot langs het braakliggende perceel stond (ondiep) water tijdens het terreinbezoek. Echter, kwam al veel jong riet omhoog in beide sloten die hierdoor binnen afzienbare tijd zullen zijn dichtgegroeid en daarmee ongeschikt als voortplantingswater voor rugstreeppad. Uit de bureaustudie (NDFF) komt naar voren dat er (in 2019) voortplantingswater ongeveer 350 meter ten zuidoosten van het plangebied aanwezig is. Hierdoor is het niet uitgesloten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het terrestrische habitat, met name de grondwal in de zuidrand. De rugstreeppadden kunnen hierbij gebruik maken van de diverse aanwezige muizen- en konijnenholen om in te verblijven.
Gevolgen van het plan op rugstreeppad worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige beschermde soorten amfibieën worden door afwezigheid van gekende populaties in de wijde omgeving en/of ongeschiktheid van het aanwezige biotoop uitgesloten voor te komen binnen het plangebied en directe omgeving. Negatieve effecten op overige soorten amfibieën zijn op voorhand uitgesloten.

Dagvlinders
Zoals blijkt uit de bureaustudie zijn de grote vos en de grote weerschijnvlinder waargenomen in de omgeving van het plangebied.

Grote vos
Deze soort komt voor in vochtige, open bossen en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Waardplanten zijn vooral iep, daarnaast ook zoete kers en sommige wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). Voorgenoemde waardplanten ontbreken binnen het plangebied. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de grote vos is hierdoor uitgesloten.

Grote weerschijnvlinder
Deze soort komt voor in oudere, vochtige loofbossen. Waardplanten zijn vooral boswilg en soms grauwe wilg(Vlinderstichting, z.d.). Voorgenoemde waardplanten en habitat ontbreken binnen het plangebied en directe omgeving. De aanwezigheid van leefgebied voor de grote weerschijnvlinder is hierdoor uitgesloten.

Overige beschermde soorten dagvlinders worden door afwezigheid van gekende populaties in de wijde omgeving en/of ongeschiktheid van het aanwezige biotoop uitgesloten voor te komen binnen het plangebied en directe omgeving. Negatieve effecten op dagvlinders zijn op voorhand uitgesloten.

Planten
Zoals blijkt uit de bureaustudie zijn de bokkenorchis, dreps en kleine wolfsmelk waargenomen in de omgeving van het plangebied.

Bokkenorchis
De Bokkenorchis is een soort van kalkrijke duinen die onder meer ook op dijken en in grasland en bermen kan staan. Binnen het plangebied zijn braakliggende grazige delen waar het voorkomen van deze soort niet geheel op voorhand uit te sluiten is.

Dreps
Deze soort staat op zonnige, open plaatsen zoals akkers, braakliggende grond, (spoor)wegbermen, ruderale plaatsen en storttereinen. Geschikte groeiplaatsen voor dreps zijn aanwezig binnen het plangebied. Hierdoor is de aanwezigheid van deze soort niet op voorhand uit te sluiten.

Kleine wolfsmelk
Deze soort staat op open zonnige plaatsen als akkers, braakliggende grond, langs (spoor)wegbermen en op dijken. Geschikte groeiplaatsen voor kleine wolfsmelk zijn aanwezig binnen het plangebied. Hierdoor is de aanwezigheid van deze soort niet op voorhand uit te sluiten.

Gevolgen van het plan op bokkenorchis, dreps en kleine wolfsmelk wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige beschermde soorten planten worden door afwezigheid van gekende populaties in de wijde omgeving en/of de biotoop-specifieke eisen die die planten aan hun standplaats stellen, ook niet verwacht. Negatieve effecten op overige soorten planten zijn op voorhand uitgesloten.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde en Rode lijstsoorten in het plangebied.

Soort	Beschermings-regime	Aanwezigheid	Toelichting
Broedvogels incl. vogels van de Rode lijst	Artikel 3.1	Mogelijk	Ruigte- en grasvegetatie in plangebied en directe omgeving biedt geschikte nest- en foerageergelegenheid.
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk	Kanaal langs noordzijde plangebied kan onderdeel uitmaken van vliegroute
Grondgebonden zoogdieren (haas, konijn, steenmarter, veldspitsmuis, bunzing, hermelijn, wezel)	Artikel 3.10	Mogelijk	Binnen plangebied mogelijk verblijfplaatsen aanwezig
Amfibieën (rugstreeppad)	Artikel 3.5	Mogelijk	Plangebied mogelijk geschikt als landbiotoop
Planten (bokkenorchis, dreps, kleine wolfsmelk)	Artikel 3.10	Mogelijk	Binnen plangebied mogelijk geschikte groeiplaatsen aanwezig

4.2.4 Ecologische waarden en potenties van het plangebied

De ecologische waarden zijn beperkt tot de westrand van het plangebied (met daarin het braakliggende agrarische perceel) en het braakliggende zuidelijke deel/rand van het plangebied, met name de grondwal in de zuidrand. Het overgrote deel van het plangebied is reeds voorbelast

terrein. De braakliggende randen vormen een goed geschikt biotoop voor een keur aan soorten waaronder bodembroedende soorten vogels als graspieper en patrijs, zoogdieren als muizen, spitsmuizen (waaronder veldspitsmuis), haas en konijn (vele holen aanwezig) en kleine marterachtigen. De ringsloot, voor zover deze watervoerend blijft gedurende de zomer, vormt een geschikt biotoop voor algemene soorten amfibieën. De grondwal kan dienen als landbiotoop voor de rugstreeppad waarvan voortplantingsplaatsen bekend zijn uit de (wijdere) omgeving. De ruigtevegetatie zal tevens aantrekkingskracht hebben op diverse soorten insecten. Gezien de open, ruderale vegetatie in de randen van het plangebied kunnen hier diverse soorten planten voorkomen waaronder enkele bedreigde en/of beschermde soorten als dreps.
In potentie zou het gehele plangebied kunnen fungeren als ruigteterrein waar populaties van voorgenoemde soortgroepen in gehuisvest kunnen worden. Tevens zou met het graven van ondiepe poelen de lokale populatie rugstreeppadden goed ondersteund kunnen worden.

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (vanaf ongeveer vijf km afstand) zijn ‘Polders’ (in België gelegen), ‘Canisvliet’ en Westerschelde & Saeftinghe. Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen onder de Habitatrichtlijn en bevat voor stikstofdepositie gevoelige habitattypen. In Figuur 4.2 is de ligging van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied weergegeven.

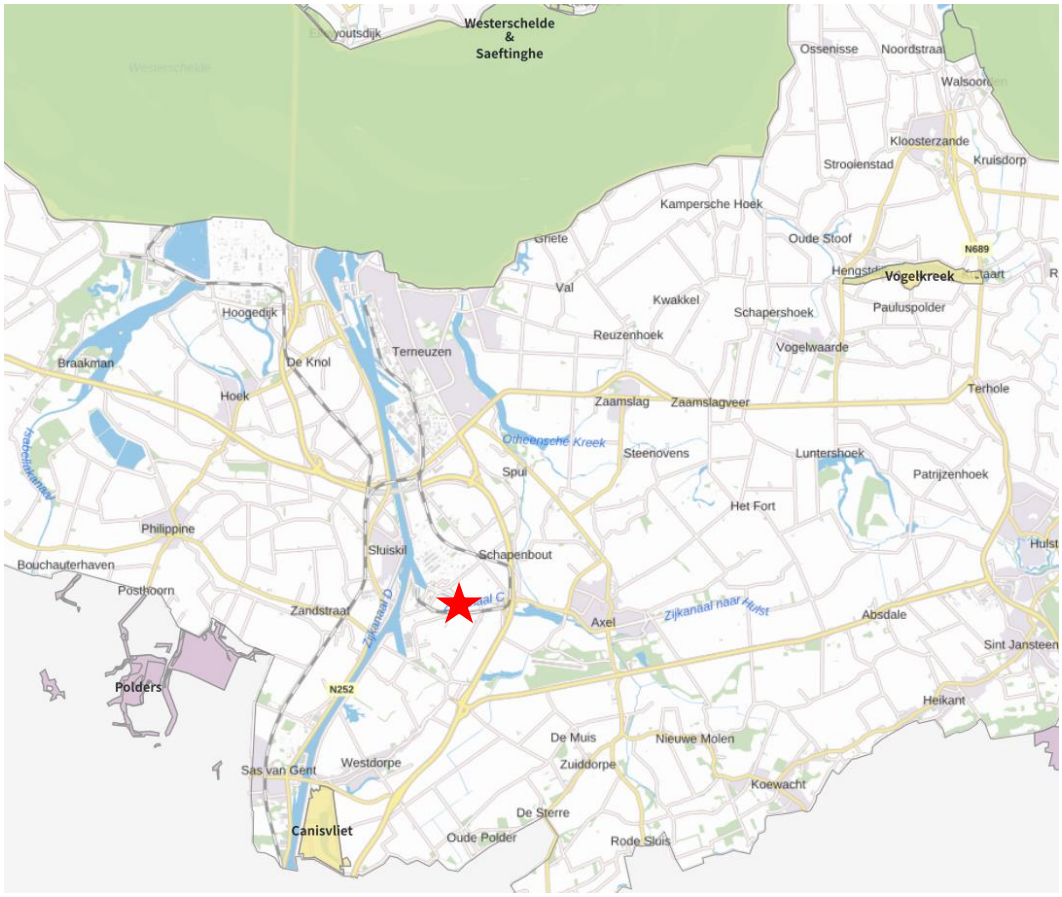

Figuur 4.2. Ligging dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (in geel, paars en groen) ten opzichte van het plangebied (rode ster). Bron: Aerius Calculator (geraadpleegd 25 april 2022).

Gevolgen van het plan op Natura 2000 worden in hoofdstuk 5 behandeld.

4.3.2 Provinciaal beleid

De noordelijke rand van het plangebied maakt onderdeel uit van NNZ-gebied.
In Figuur 4.3 is de ligging van het plangebied ten opzichte van het NNZ weergegeven.

Figuur 4.3. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNZ (in groen). Bron: Atlas van Zeeland, provincie Zeeland.

Het NNZ binnen het plangebied betreft een binnendijk. Het beheertype van de binnendijk is aangeduid als 'Kruiden- en faunarijk grasland' (N12.02). In de huidige situatie betreft de binnendijk een betonnen aanmeerkade. Kruiden- en faunarijk grasland is dan ook niet aanwezig binnen het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied bevindt zich aan de westzijde wel een binnendijk (oever) met kruidenvegetatie langs het kanaal.

Gevolgen van het plan op NNN worden in hoofdstuk 5 behandeld.

5 Toetsing

In paragraaf 5.1 is de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 5.2 worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangeven in een tekstkader. In paragraaf 5.3 wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

Het plan betreft het in gebruik nemen van het plangebied als afval- en recycleterrein. De volgende biotopen worden beïnvloed door dit voornemen:

- *Kruid- en struikvegetatie wordt verwijderd;*
- *Grondverzet wordt gepleegd.*

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het plangebied en directe omgeving een potentieel geschikt (essentieel) biotoop biedt voor algemene broedvogels, zoogdieren, amfibieën en planten (zie ook Tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli[1]) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied en directe omgeving nesten gebouwd worden door algemeen voorkomende soorten en enkele soorten van de Rode Lijst. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) en de omgeving vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden dan wel ongeschikt gehouden te worden tijdens het broedseizoen voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecoloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Door buiten het broedseizoen te werken vindt geen overtreding van verbodsbepalingen (artikel 3.1) op, wel gaat mogelijk leefgebied van de rode lijst soorten verloren. Dit staat de uitvoering

[1] Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

van het plan echter niet in de weg. Rode lijst soorten zijn niet beschermd, waardoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden.

5.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen
Vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen neergelegd die in principe niet overtreden mogen worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

Het is niet uitgesloten dat vleermuizen, met name meervleermuis, foerageren boven het kanaal in de directe omgeving van het plangebied. Met de ontwikkeling blijft het foerageergebied intact. Tijdens de aanleg en het gebruik van het plangebied dient rekening gehouden te worden met vleermuizen, door tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (15 april – 15 oktober) geen op het kanaal uitschijnende felle verlichting te gebruiken tijdens de schemer en nacht. Hierdoor zijn negatieve effecten op foerageergebied van vleermuizen uit te sluiten.

Haas en konijn
Het konijn en mogelijk ook de haas komen voor in de ruige terreindelen in het westelijke en zuidelijke deel van het plangebied. Met het aantasten van deze delen als gevolg van het plan is mogelijk sprake van het verstoren en aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van de haas vast te stellen, alsook het vaststellen van de aantallen konijnen die daadwerkelijk leven binnen het plangebied en de directe omgeving (circa 300 meter).

Nader onderzoek
Om te bepalen of met het plan eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in de aantallen en het voorkomen van de haas en het konijn binnen het plangebied en de directe omgeving. Voor een dergelijk onderzoek is nog geen onderzoeksprotocol beschikbaar. De ervaring leert dat een onderzoek van zes weken met enkele dag- en nachtrondes volstaat. Hierbij wordt overdag gezocht naar legers, mestsporen, burchten etc., en 's nachts worden de aantallen bepaald met warmtebeeldcamera's.

Steenmarter en de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel
De bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.10). Voorgenoemde marterachtigen kunnen voorkomen in de ruige terreindelen in het westelijke en zuidelijke deel van het plangebied. Met het aantasten van deze delen als gevolg van het plan is mogelijk sprake van het verstoren en aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten. Nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid dan afwezigheid vast te stellen van voorgenoemde marterachtigen.

Nader onderzoek
Om te bepalen of met het plan eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het voorkomen van de bunzing, hermelijn, steenmarter en de wezel binnen het plangebied. Dit nader onderzoek dient plaats te vinden in de meest actieve periode van de soorten (tussen 1 mei en 1 september), gedurende zes weken (Handleiding Kleine Marterachtingen (Bouwens, 2017).

Veldspitsmuis
De veldspitsmuis is beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.10). Deze soort kan voorkomen in de ruige terreindelen in het westelijke en zuidelijke deel van het plangebied. Met het aantasten van deze delen als gevolg van het plan is mogelijk sprake van het verstoren en aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten. Nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid dan afwezigheid vast te stellen van voorgenoemde marterachtigen.

Nader onderzoek
Om te bepalen of met het plan eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het voorkomen van de veldspitsmuis binnen het plangebied. Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de IBN-methode. Hierbij wordt gebruik gemaakt van zogenaamde inloopvallen (longworth life-traps). De inloopvallen worden binnen de onderzoekslocatie op de meest potentieel geschikte locaties geplaatst. Een muizenonderzoek bestaat uit een prebait periode van twee etmalen en een onderzoeksintensiteit van drie vangnachten, met tenminste vijf controlerondes.

5.2.3 Amfibieën

De rugstreeppad is beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.5). Landbiotoop van voorgenoemde soort kan voorkomen in de ruige terreindelen in het westelijke en zuidelijke deel van het plangebied, met name de grondwal in de zuidrand die kan fungeren als (winter)verblijfplaats. Met het aantasten van deze delen als gevolg van het plan is mogelijk sprake van het aantasten van verblijfplaatsen van deze soort. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid vast te stellen van rugstreeppad.

Nader onderzoek
Om te bepalen of met het plan eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het voorkomen van de rugstreeppad binnen het plangebied en omgeving. Dit nader onderzoek dient plaats te vinden in het voorjaar en in de zomer. Het onderzoek naar de rugstreeppad wordt uitgevoerd conform het Kennisdocument Rugstreeppad (BIJ12, 2017).

5.2.4 Planten

De bokkenorchis, dreps en kleine wolfsmelk zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.10). Voorgenoemde planten kunnen voorkomen in de ruige, braakliggende terreindelen in het westelijke en zuidelijke deel van het plangebied. Met het aantasten van deze delen als gevolg van het plan is mogelijk sprake van het aantasten van groeiplaatsen van deze soorten. Nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid dan afwezigheid vast te stellen van voorgenoemde plantensoorten.

Nader onderzoek
Om te bepalen of met het plan eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het voorkomen van de bokkenorchis, dreps en kleine wolfsmelk binnen het plangebied. Dit nader onderzoek dient plaats te vinden in de bloeiperiode van de soorten (overlappend in juni).

5.2.5 Conclusie beschermde soorten

Met de voorgenomen ontwikkeling dient verstoring van langsvliegende vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied door gebruik van felle, nachtelijke verlichting tijdens aanleg- en gebruikswerkzaamheden tussen april en oktober voorkomen te worden.
Tevens kunnen nesten van broedvogels binnen het plangebied en directe omgeving aanwezig zijn. Aantasting, verstoring en/of vernietiging hiervan dient te worden voorkomen.

Indien de haas, het konijn, marterachtigen, de veldspitsmuis, de rugstreeppad en/of beschermde planten (bokkenorchis, dreps en kleine wolfsmelk) aanwezig zijn in het plangebied, dan worden mogelijk verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.10) overtreden. Voor deze activiteit zal dan een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd moeten worden. Bij de aanvraag onder artikel 3.5 en/of 3.10 zal onderbouwd moeten worden of:

- er geen andere bevredigende oplossing/alternatieven zijn;
- er sprake is van een geldig wettelijk belang;
- er geen effect op de staat van instandhouding is van de desbetreffende aanwezige soorten.

Verwacht wordt dat het plan, bij aanwezigheid van beschermde soorten, doorgang kan vinden door soortspecifieke maatregelen te combineren met de nieuwe bestemming in, of in de directe omgeving van het plangebied. Het betekent wel dat voorafgaand aan de werkzaamheden ten behoeve van de ontwikkelingen in het plangebied voorwaarden worden gesteld (en zijn uitgevoerd) aan de wijze en periode van de werkzaamheden en het opnemen/integreren van voorzieningen zoals bijv. aanplant van landschapselementen die voldoende schuilgelegenheid bieden voor aanwezige konijnen, marterachtigen en/of veldspitsmuis.

Door rekening te houden met bovenstaande soort(groep)en is het plan uitvoerbaar in het kader van de soortbescherming.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (vanaf ongeveer vijf km afstand) zijn ‘Polders’ (in België gelegen), ‘Canisvliet’ en Westerschelde & Saeftinghe. Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen onder de Habitatrichtlijn en bevat voor stikstofdepositie gevoelige habitattypen. Aanwijzing tot Natura 2000-gebied vindt plaats op basis van het voorkomen van specifieke soorten en/of habitattypen. Voor deze soorten en habitattypen worden doelen benoemd met betrekking tot aantal, oppervlakte en kwaliteit van het habitat of leefgebied, de zogenaamde instandhoudingsdoelen.

Gezien de afstand liggen deze Natura 2000-gebieden buiten het invloedsgebied van het plan wat betreft alle storingsfactoren (zoals verstoring door geluid, trillingen en licht), met uitzondering van een toename van stikstofdepositie tijdens de aanleg- en gebruiksfase. Sinds 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurherstel in werking getreden, waarbij alle aanlegactiviteiten voor wat betreft stikstofdepositie zijn vrijgesteld van de Wnb-vergunningplicht. De activiteiten tijdens de beoogde gebruiksfase zijn echter niet vrijgesteld.

Het gebruik van het gebied zal door de ontwikkeling van het plan veranderen. Dit leidt mogelijk tot een toename van stikstofdepositie in de nabijgelegen Natura-2000 gebieden. De mate waarin deze stikstofdepositie een probleem vormt voor Natura 2000 is afhankelijk van de hoogte van de depositiebijdrage, in combinatie met de stikstofgevoeligheid van de betreffende gebieden en de mate waarin sprake is van een overbelaste situatie rondom stikstof. De enige manier om inzicht

te krijgen in de aard en omvang van het effect van de stikstofdepositie, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Afhankelijk van de uitkomsten van de stikstofberekening staat Natura 2000 mogelijk de uitvoering van het plan in de weg.

Nader onderzoek
Met behulp van de AERIUS Calculator kan een AERIUS berekening worden uitgevoerd om inzichtelijk te maken of er sprake is van stikstofdepositie op gevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden en zo ja, hoeveel depositie dit betreft en op welke hexagonen binnen het Natura 2000-gebied dit plaatsvindt. Indien uit de berekening volgt dat er sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, kan een ecologische voortoets stikstof noodzakelijk zijn om de effecten van stikstofdepositie op beschermde gebieden inzichtelijk te maken.

5.3.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft het NNZ is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Indirecte aantasting van het NNZ als gevolg van externe werking kan eveneens leiden tot vervolgstappen. Hier is NNZ dat aangemerkt is als binnendijk van uitgezonderd. Het NNZ nabij het plangebied is aangemerkt als binnendijk, derhalve wordt externe werking hier niet getoetst.

Uit de bureaustudie blijkt dat NNZ planologisch begrenst is binnen het plangebied. Er zijn echter geen wezenlijke kenmerken en waarden aanwezig van het natuurbeheertype ‘Kruiden- en faunarijk grasland’ dat onder de NNZ aangegeven staat binnen het plangebied.
Met het plan vindt geen ruimtebeslag plaats van bestaande NNZ. Met het plan is er echter ook geen realisatie van NNZ binnen het plangebied beoogd. Overleg met de provincie Zeeland is nodig hoe om te gaan met NNZ binnen het plangebied. Indien NNZ beoogd is binnen het plangebied, dan kan niet met met zekerheid gesteld worden dat het natuurbeleid van het NNN de uitvoering van het plan niet belemmert.

6 Bronnen

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Buizerd, Kerkuil, Steenuil, Gewone dwergvleermuis, Rugstreeppad.

Creemers, R.C.M. & Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (Reds.), 2009. *De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9.* Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Linden, P.J.H. van der & Hemmers, N., 2013. Ecologisch onderzoek bedrijventerrein Terneuzen. Rapportnummer 13.033. Els & Linde, Ingen.

Langstraat, M., 2013. Natuurtoets. Beschermde planten, dieren en gebieden. Plangebied Axelse Vlakte, Terneuzen. Rapportnummer 20121121. Ecoresult, Dordrecht

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Overig:
Aerius Calculator
Natura2000.nl
NDFF, 2017-2022
Provincie Zeeland (Atlas van Zeeland)
FLORON (soortinformatie)
RAVON (soortinformatie)
SOVON (soortinformatie)
Vlinderstichting (soortinformatie)
Zoogdiervereniging (soortinformatie)

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren *landzoogdieren*	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren *vleermuizen*	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimpernelblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaart
	pimpernelblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren *zeezoogdieren*	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschilpad		Bultrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfijn
	muurhagedis		gewone dolfijn
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		grijze dolfijn
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuimelaar
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
	platte schijfhoren		noordse vinvis, potvis
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		butskop
	drijvende waterweegbree		dwergvinvis
	groenknolorchis		griend, witte dolfijn
	kruipend moerasscherm		spitsdolfijn van gray

Tabel B (1). "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker		Beekprik
	Gewone pad		Elrits
	Kleine watersalamander		Europese rivierkreeft
	Meerkikker		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder		
	Bosparelmoervlinder	Zoogdieren	Aardmuis
	Bruin dikkopje		Boommarter
	Bruine eikenpage		Bosmuis
	Donker pimpernelblauwtje		Bunzing
	Duinparelmoervlinder		Damhert
	Gentiaanblauwtje		Das
	Grote parelmoervlinder		Dwergmuis
	Grote vos		Dwergspitsmuis
	Grote vuurvlinder		Edelhert
	Grote weerschijnvlinder		Eekhoorn
	Iepenpage		Egel
	Kleine heivlinder		Eikelmuis
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone bosspitsmuis
	Kommavlinder		Gewone zeehond
	Pimpernelblauwtje		Grote bosmuis
	Sleedoornpage		Grijze zeehond
	Spiegeldikkopje		Haas
	Veenbesblauwtje		Hermelijn
	Veenbesparelmoervlinder		Huisspitsmuis
	Veenhooibeestje		Konijn
	Veldparelmoervlinder		Molmuis
	Zilveren maan		Ondergrondse woelmuis
Reptielen	Adder		Ree
	Hazelworm		Rosse woelmuis
	Levendbarende hagedis		Steenmarter
	Ringslang		Tweekleurige bosspitsmuis
Libellen	Beekkrombout		Veldmuis
	Bosbeekjuffer		Veldspitsmuis
	Donkere waterjuffer		Vos
	Gevlekte glanslibel		Waterspitsmuis
	Gewone bronlibel		Wezel
	Hoogveenglanslibel		Wild zwijn
	Kempense heidelibel		Woelrat
	Speerwaterjuffer	Kevers	Vliegend hert

Tabel B (2). Per provincie vrijgestelde "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. (aangegeven met een 'x' of '*').

Soort / Provincie	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Flevoland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Aardmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	x	x	x			x		x	x	x		x
Dwergmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn												(*)
Egel	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Hazelworm												(**)
Hermelijn	x	x	x			x		x	x			x
Huisspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Levendbarende hagedis												(***)
Meerkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Molmuis												x
Ondergrondse woelmuis	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Ree	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	x											(****)
Tweekleurige bosspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	x	x	x			x		x	x			x
Wild zwijn											x	
Woelrat	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

(*) = vrijgesteld maart–april en juli t/m november (**) = vrijgesteld in juli t/m september, (***) = 15 aug t/m 15 okt, (****) = 15 aug t/m feb (Wijzigingsverordening, provincie Limburg, 2017)

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karthuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjegentiaan	Lange zonnedauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooide vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
   a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
   b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
   c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten (‘andere soorten’).

Met betrekking tot de ‘andere soorten’ zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor planen die vallen onder hun bevoegdheid (planen van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde ‘verklaring van geen bedenkingen’ (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb’s.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).
De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of planen die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij planen die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Stroomschema vergunningsprocedure

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Deze is ook van kracht onder de huidige Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

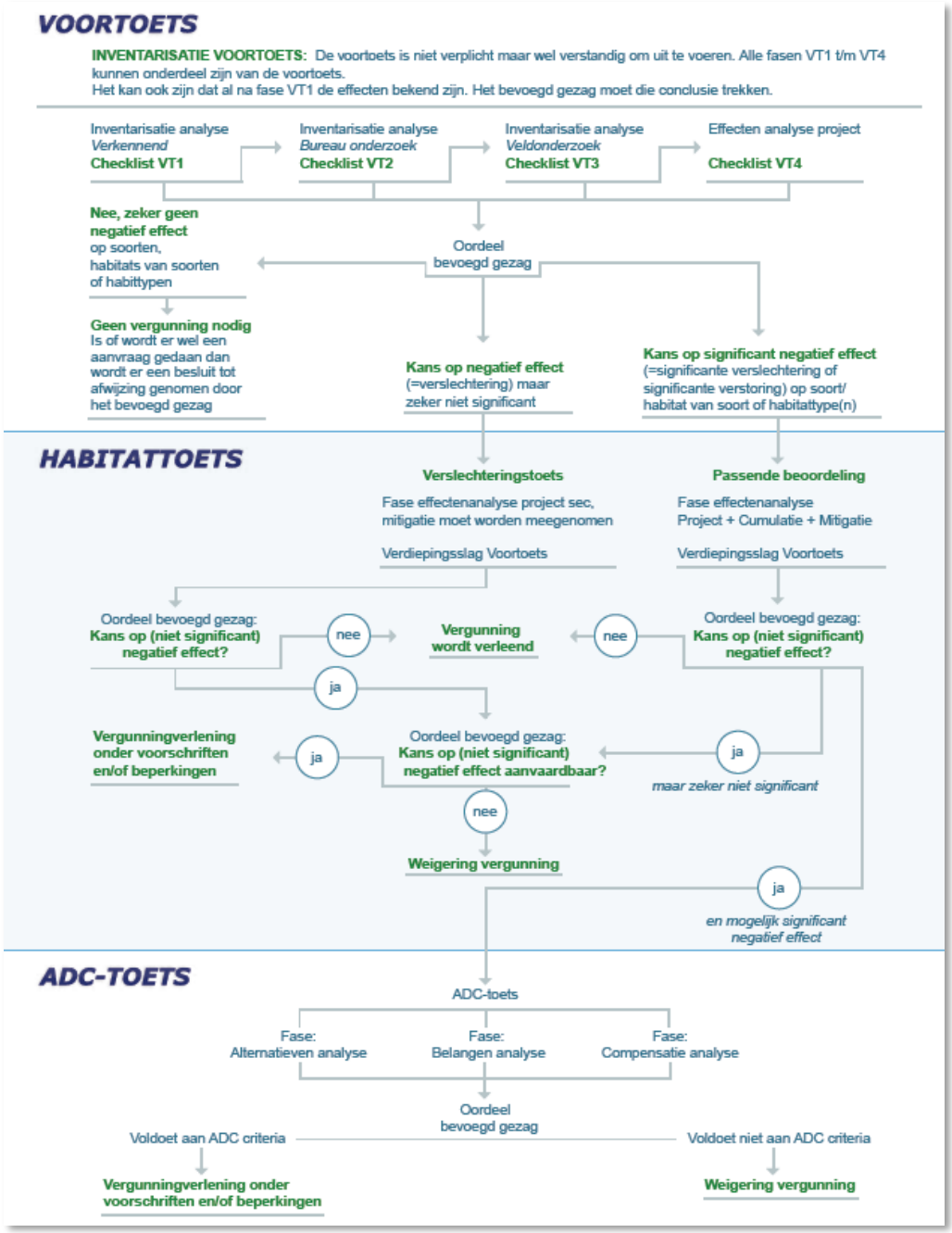
VOORTOETS
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.
Inventarisatie analyse Verkennend Checklist VT1
Inventarisatie analyse Bureau onderzoek Checklist VT2
Inventarisatie analyse Veldonderzoek Checklist VT3
Effecten analyse project Checklist VT4
Nee, zeker geen negatief effect op soorten, habitats van soorten of habittypen
Oordeel bevoegd gezag
Geen vergunning nodig Is of wordt er wel een aanvraag gedaan dan wordt er een besluit tot afwijzing genomen door het bevoegd gezag
Kans op negatief effect (=verslechtering) maar zeker niet significant
Kans op significant negatief effect (=significante verslechtering of significante verstoring) op soort/ habitat van soort of habitattype(n)
HABITATTOETS
Verslechteringstoets
Fase effectenanalyse project sec, mitigatie moet worden meegenomen
Verdiepingsslag Voortoets
Passende beoordeling
Fase effectenanalyse Project + Cumulatie + Mitigatie
Verdiepingsslag Voortoets
Oordeel bevoegd gezag: Kans op (niet significant) negatief effect?
nee
Vergunning wordt verleend
nee
Oordeel bevoegd gezag: Kans op (niet significant) negatief effect?
ja
Vergunningverlening onder voorschriften en/of beperkingen
ja
Oordeel bevoegd gezag: Kans op (niet significant) negatief effect aanvaardbaar?
ja
maar zeker niet significant
nee
Weigering vergunning
ja
en mogelijk significant negatief effect
ADC-TOETS
ADC-toets
Fase: Alternatieven analyse
Fase: Belangen analyse
Fase: Compensatie analyse
Oordeel bevoegd gezag
Voldoet aan ADC criteria
Voldoet niet aan ADC criteria
Vergunningverlening onder voorschriften en/of beperkingen
Weigering vergunning

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensoring en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Zutphenseweg 31D
7418 AH DEVENTER
Postbus 321
7400 AH DEVENTER

E. mirella.brienissen-sterkenburg@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl